

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในการพัฒนาทางการเมืองนั้น มีปัจจัยอยู่หลายประการ จะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมทางการเมืองก็เป็นปัจจัยอันหนึ่ง ซึ่งจะมีส่วนทำให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองได้ การที่บุคคลใดจะมีทัศนคติทางการเมืองเป็นไปในทางประชาธิปไตย หรือเผด็จการก็ต่อพิจารณาจากวัฒนธรรมทางการเมืองของเรานั้นเป็นแบบใด ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมทางการเมืองนั้นเป็นแบบแผนของค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติทางการเมืองของบุคคล และวัฒนธรรมทางการเมืองนี้จะมีส่วนสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมืองของบุคคล หากนักเรียนนายร้อย จปร. มีวัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยแล้วจะทราบได้ว่า นักเรียนนายร้อยผู้นั้นมีความคิดเห็นทางการเมืองหรือมีความสำนึกทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยด้วย มีทัศนคติเกี่ยวกับประชาธิปไตยหลายทัศนคติซึ่งให้เห็นว่า ประเทศที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นจะต้องเป็นประเทศที่มีทัศนคติทางการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งชนชั้นนำ (Elite) ทางการเมืองนั้น จะต้องมีความสำนึกทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยด้วย ดังนั้น การที่จะพัฒนาทางการเมืองเพื่อจะนำไปสู่การปกครองแบบประชาธิปไตยที่มั่นคงและมีเสถียรภาพนั้น ชนชั้นนำทางการเมืองและประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศนั้นจะต้องมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย ซึ่งได้แก่ความสนใจทางการเมือง มีความสำนึกทางการเมือง มีความเชื่อมั่นในบุคคลและสภาพแวดล้อมทางการเมือง และมีความรู้สึกอยากที่จะวิพากษ์วิจารณ์สิ่งต่าง ๆ รวมทั้งจะต้องมีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นเผด็จการให้น้อยที่สุด

สำหรับประเทศไทยนั้น แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕ นั้น จะเห็นได้ว่าคนไทยเราก็กังเคยชินกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบดั้งเดิมอยู่ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยยังไม่เกิดขึ้น คนไทยยังมีส่วนร่วมในทางการเมืองน้อยมาก ประชาชนยังถูกครอบงำโดยทัศนคติเผด็จการอยู่ ถึงแม้ว่าประชาชนคนไทยจะมีความ

เชื่อมั่นในบุคคลและสภาพแวดล้อมทางการเมือง แต่ถึงหากการวิพากษ์วิจารณ์ กังนัชนวนการ
เรียนรู้ทางการเมืองในโรงเรียนในครอบครัว ในระบบราชการ จึงไม่มีอิทธิพลที่จะทำคนไทย
มีวัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยได้

นอกจากนั้น จากการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงศูนย์กลางทางการเมืองเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕
จากพระมหากษัตริย์มาอยู่ที่กลุ่มข้าราชการนั้น กลุ่มทหารจึงเป็นผู้ใช้อำนาจทางการเมืองอย่าง
แท้จริง และเป็นฝ่ายกุมอำนาจเหนือฝ่ายพลเรือนเสมอมา ดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์ตั้งแต่
วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ จนถึงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ กังนัชนวนการเมืองไทยจึงถูกควบคุม
โดยทหาร ซึ่งเป็นองค์การที่เข้มแข็งที่สุด ทำให้ความรู้สึกและความเคยชินต่อการมีทหาร
ปกครองเกิดขึ้น การที่ทหารไทยเข้ามามีบทบาททางการเมืองหลายยุคหลายสมัย ทำให้ไม่สามารถ
แยกทหารออกจากการเมืองไทยได้ และเท่าที่สังเกตดูจะเห็นได้ว่า ผู้ที่มีอำนาจทางการเมือง
และทางการเมืองทหารนั้น มักจะไล่แกนนำทหารในกองทัพมากกว่าเหล่าที่พ้อง และมักจะเป็นผู้ที่
สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเป็นส่วนใหญ่ กังนัชนวนเมืองทหาร
เหล่านี้ก็กลายเป็นผู้มีอำนาจทางการเมืองต่อไป ก็จะเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการกำหนด
อนาคตทางการเมืองของไทยได้ คอยเหตุการศึกษาถึงปัญหาที่ทำให้ทหารเข้ามาใช้อำนาจในระบบ
การเมืองของไทยทั้ง ๆ ที่หน้าที่ของทหารมีแต่เพียงทำการป้องกันประเทศเท่านั้น จึงเป็น
เรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่ง ฉะนั้นการศึกษาถึงอิทธิพลอะไรที่มีบทบาทต่อพฤติกรรมในการเรียนรู้
ของทหารบกไทย ซึ่งเป็นเหตุให้ทหารเกิดความสำนึกทางการเมือง และต้องการที่จะเข้าไป
มีส่วนร่วมในทางการเมือง นอกจากนั้นยังทำให้เห็นถึงวัฒนธรรมทางการเมืองและทัศนคติทาง
การเมืองของทหารไทยว่า มีอย่างไร จะมีส่วนช่วยพัฒนาทางการเมือง หรือเป็นอุปสรรคต่อการ
พัฒนาทางการเมืองไทยในระบบประชาธิปไตยอย่างไรได้อีกด้วย

จากการศึกษาถึงวัฒนธรรมทางการเมืองและการเรียนรู้ทางการเมือง ทำให้เราทราบ
ได้ว่า วัฒนธรรมทางการเมืองไทยนั้น ไม่ดำเนินไปสู่ทิศทางของระบบการเมืองที่เป็นประชา
ธิปไตย จะเห็นได้ว่าประชาชนคนไทยส่วนใหญ่ยังคงมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ และมีความคิดเห็น
ที่เป็นอนุรักษ์นิยม (conservative) อยู่ แก้ววัฒนธรรมทางการเมืองของชนชั้นผู้นำทาง

การเมือง (elite) นั้น ทนสมยกว่า ควบคู่กันในการพิสูจน์ให้เห็นชัดถึงขบวนการเรียนรู้ทาง
การเมืองของคนไทยนั้น เราจึงต้องจำกัดการศึกษายูเฉพาะแคในกลุ่มของบุคคลที่จะเป็นนาย
ทหารหลักของกองทัพบกเท่านั้น ซึ่งโคแกนนักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าซึ่งเป็นกลุ่มเบืองต้น
ของทหารไทยผู้ซึ่งจะกลายเป็นนายทหารหลัก หรือผู้นำทางทหารต่อไปในอนาคต ทั้งนี้เพราะ
นักเรียนนายร้อย จปร. นั้น จะมีความคิดทางการเมือง มีทัศนคติทางการเมืองเป็นไปในทางใด
ก็ขึ้นกับระบบการอบรมเรียนรู้จากสังคม (socialization) ภายในโรงเรียนนายร้อย
พระจุลจอมเกล้านั่นเอง ดังนั้นความคิดและทัศนคติของนักเรียนนายร้อย จปร. ที่เขาได้รับ
การอบรมสั่งสอนเมื่อเขาศึกษาอยู่ในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้านั้น จะมีผลต่อพฤติกรรม
ทางการเมืองของเขาทั้งในระยะก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา และเมื่อภายหลังจบการศึกษาไปแล้ว
ซึ่งผู้เขียนได้แสดงให้เห็นแล้วว่า ระบบการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้านั้น
ยังไม่เป็นสถาบันที่จะเสริมสร้างทัศนคติทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยให้กับนักเรียนนายร้อย
จปร. ทั้งนี้เพราะโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ายังเป็นส่วนหนึ่งของระบบราชการ ทำให้
ขาดความเป็นอิสระในการบริหารงานและทางวิชาการ นั่นคือ ระบบการสอนยังคงเป็นแบบ
ดั้งเดิม ไม่มีความคิดริเริ่ม และไม่ยากที่จะแสดงความคิดเห็นทางการเมืองใด ๆ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายที่จะชี้ให้เห็นแน่ชัดว่า ทัศนคติและวัฒนธรรมทาง
การเมืองของนักเรียนนายร้อย จปร. เป็นอย่างไร จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตยหรือไม่ เพียงใด ซึ่งเราคงพบว่า นักเรียนนายร้อย จปร. ยังคงมีความ
คิดเห็นทางการเมืองที่เป็นเผด็จการอยู่ เช่น ไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์ ไม่มีความคิดริเริ่ม แต่ใน
ขณะเดียวกัน นักเรียนนายร้อย จปร. ก็ยังมีระดับของทัศนคติทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย
สูงด้วย เขายังคงมีทัศนคติทางการเมืองที่ผสมกันทั้งทัศนคติแบบประชาธิปไตย และทัศนคติที่เป็น
เผด็จการ ซึ่งเป็นผลมาจากการยอมรับเอาทัศนคติทางตะวันตกมาผสมกับระบบการอบรมสั่งสอน
ภายในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่เน้นให้เชื่อฟังและปฏิบัติตามผู้มีอาวุโส และผู้บังคับ-
บัญชาอย่างเคร่งครัด โดยไม่มีการโต้แย้งใด ๆ ดังนั้นการมีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นเผด็จการ
จึงเป็นปัญหาของการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยด้วย

เนื่องจากในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนต้องการจะค้นหาและวิเคราะห์ถึงความจำเป็นของการเรียนรู้ทางการเมือง และกระบวนการในการเรียนรู้ทางการเมือง ค่านิยมและวัฒนธรรมทางการเมืองของนักเรียนนายร้อย จปร. ที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองของเขา และสถาบันที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายร้อย จปร. ตลอดจนขั้นตอนในการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายร้อย จปร. ดังนั้นผู้เขียนจึงได้ยกเอาตัวแปรต้น (variables) ๓ อย่าง คือ ระดับการศึกษา อาชีพบิดา และระดับชั้นการศึกษาของนักเรียนนายร้อย จปร. ว่าจะมีผลทำให้ทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนนายร้อย จปร. แตกต่างกันอย่างไรรวมผลจากการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษานั้นมีอิทธิพลต่อการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองให้เกิดขึ้น แต่จะเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย หรือแบบเผด็จการก็ขึ้นกับลักษณะของการสอนหรือการเรียนรู้ นั่น เน้นหนักไปในทางใด สำหรับนักเรียนนายร้อย จปร. นั้น ได้รับการอบรมเรียนรู้ให้เชอฟังคำสั่งของผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจ ให้ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยเคารพและเชื่อฟังระบบอาวุโส ทำให้นักเรียนนายร้อย จปร. เคยชินกับการยอมรับคำสั่งและอำนาจของผู้บังคับบัญชาและผู้อาวุโส จึงไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นหรือไม่กล้าวิจารณ์การกระทำของผู้บังคับบัญชา ซึ่งแม้เขาจะเห็นว่ากระทำไปไม่ถูกต้องก็ตามนักเรียนนายร้อย จปร. จึงไม่เคยชินกับการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองนั่นเอง

อย่างไรก็ตาม แมวาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนไทย หรือของนักเรียนนายร้อย จปร. จะอยู่ในระดับต่ำ แต่การศึกษาครั้งนี้ก็มีส่วนช่วยให้เห็นถึงแนวทางที่จะพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นด้วย ทั้งนี้เพื่อที่จะลดทัศนคติทางการเมืองที่เป็นเผด็จการของนักเรียนนายร้อย จปร. ในอนาคตต่อไป นอกจากนี้ การศึกษาถึงวัฒนธรรมทางการเมือง และความคิดเห็นทางการเมืองของนักเรียนนายร้อย จปร. ผู้ซึ่งต่อไปจะเป็นนายทหารชั้นผู้นำและนายทหารหลักของกองทัพยกต่อไปนั้น จะช่วยให้เราคาดคะเนแนวโน้มของการเมืองไทยในอนาคตได้

ประเทศไทยเป็นประเทศอยู่ในระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบเก่าและวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสมัยใหม่ผสมกัน ซึ่งเป็นลักษณะของประเทศที่กำลังพัฒนา (Transitional society) นั่นเอง จะเห็นได้จากชนชั้นนำ (elite) ผู้ซึ่งจะเป็นชนชั้นปกครองต่อไปในอนาคตนั้น จะเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาดีและอยู่ในระดับสูง แต่ขณะเดียวกันชนชั้นนำของไทยนั้นก็มักจะชอบแสวงหาอำนาจความมั่นคงและเกียรติยศเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาทางสังคมและการเมือง ดังนั้นการผสมกันระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบเก่าและแบบใหม่ จึงเป็นปัญหาของการพัฒนาทางการเมืองของไทย ทั้งนี้เพราะว่า การเมืองไทยขึ้นอยู่กับชนชั้นนำทางการเมือง การที่จะพัฒนาประเทศไทยในอนาคตให้กลายเป็นประเทศที่มีระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยได้นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นความสามารถและเป็นผู้นำวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสมัยใหม่ ซึ่งโดยแก่นการมีความสนใจที่จะเข้าร่วมทางการเมือง (active citizenship) มีความสำนึกและเชื่อมั่นในทางการเมือง (civic competence) และจัดความคิดแบบเก่าที่ว่า ชาราชการเป็น "นาย" ของประชาชนให้หมดสิ้นไป จะทำให้การเมืองไทยพัฒนาไปได้ แต่หากการเมืองในประเทศไทยยังถูกรอบค้อมโดยระบบราชการอยู่ และชนชั้นนำทางการเมืองไทยยังคงมีความคิดแบบดั้งเดิม (conservative) ชอบแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว อำนาจและชื่อเสียงเกียรติยศแล้ว ก็แสดงให้เห็นว่า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบดั้งเดิมยังคงมีอิทธิพลต่อความเชื่อ ทักษะคติ ของผู้นำทางการเมืองอยู่ ดังนั้นในการที่จะพัฒนาทางการเมืองไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยจำเป็นจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทางการเมืองและการเรียนรู้ทางการเมืองในทางที่ถูกต้องให้แก่ชนชั้นนำทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักเรียนนายร้อย จปร. เลี้ยกอน และเมื่อนักเรียนนายร้อย จปร. ซึ่งถือเป็นกลุ่มเบื้องต้นของทหารไทย และจะเป็นนายทหารหลักของกองทัพไทยต่อไปนั้นมีความรู้วัฒนธรรมทางการเมืองและมีความคิดเห็นทางการเมืองในทางที่ถูกต้องแล้ว ความหวังที่จะให้ประเทศของเรามีการปกครองแบบประชาธิปไตยก็จะเกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน เพราะการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นจะต้องเรียนรู้โดยการปฏิบัติ เช่น การไปออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง เป็นต้น มิใช่เรียนรู้จากทฤษฎีแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

ในการที่จะสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองให้เกิดขึ้นนั้น จึงจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ทางการเมือง โดยมีสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ (Socializing Agents) ที่เป็นหน่วยอบรมสั่งสอนบุคคลใหม่ที่เกิดขึ้น ความเชื่อ คุณธรรม และพฤติกรรมทางการเมืองไปในทางที่ถูกต้อง สถาบันต่าง ๆ เหล่านี้ได้แก่ สถาบันครอบครัว โรงเรียน ระบบราชการ สถาบันการศึกษาระดับสูง และสถาบันพุทธศาสนา โดยสถาบันเหล่านี้จะต้องสอนวัฒนธรรมทางการเมืองให้กับสมาชิกในสังคมเป็นขั้นตอนต่อเนื่องกันไป ซึ่งจะมีผลทำให้สมาชิกในสังคมนั้นเกิดการเรียนรู้ทางการเมือง (Political Socialization) ต่อไป

นอกจากกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองจะอาศัยสถาบันทางการเมืองดังกล่าวแล้ว ยังจะต้องอาศัยระบบการศึกษา (Education) เป็นปัจจัยช่วยสร้างการเรียนรู้ทางการเมืองอีกด้วย ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวไว้ในบทที่ ๒ แล้วว่า การศึกษามีสัมพันธ์กับการเมือง คนที่มีการศึกษาสูงย่อมจะเข้าใจการเมืองและมีทัศนคติทางการเมืองในทางที่ถูกต้องกว่าผู้ที่มีการศึกษาค่ำ ดังนั้นการจะเข้าใจการเมืองที่ถูกต้องนั้น ต้องอาศัยการศึกษาเป็นปัจจัยช่วยสร้างการเรียนรู้ทางการเมือง แต่เดิมระบบการศึกษาของเราถูกควบคุมโดยรัฐบาล ดังจะเห็นได้ในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบราชการไปว่า การบริหารงานในโรงเรียนและแม่ต้ออาจารย์ที่ทำการสอนก็เป็นข้าราชการกองทัพบก จึงไม่มีอิสระในการบริหารงาน ประกอบกับระบบการสอนในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้านั้นก็เหมือนกับสถาบันทางการศึกษาของไทยทั่วไป คือ ลักษณะการสอนของอาจารย์ไม่ใคร่กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น นอกจากนั้น เนื้อหาของวิชาที่สอนในโรงเรียนนายร้อย จปร. ยังเน้นหนักไปในทางปฏิบัติทางทหารมากกว่าที่จะศึกษาในเรื่องของการเมือง อย่างนักศึกษาทางรัฐศาสตร์ หรือนักศึกษาทางสังคมศาสตร์อื่น ๆ ดังนั้นนักเรียนนายร้อย จปร. จึงมีความรู้ทางการเมืองน้อยกว่านักศึกษามหาวิทยาลัย ประกอบกับในมหาวิทยาลัย นิสิตนักศึกษาที่มีการแสดงหรือกระทำกิจกรรม นอกหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการเมืองมากกว่านักเรียนนายร้อย จปร. จึงเท่ากับว่านิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมืองมากกว่านักเรียนนายร้อย จปร. ดังนั้นนักเรียนนายร้อย จปร. จึงมีประสบการณ์ในการเรียนรู้ทางการเมืองน้อยมาก นอกจากนั้นระบบการสอนและการ

ปกครองในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ยังอบรมให้นักเรียนนายร้อย จปร. ยอมรับและเชื่อฟังคำสั่งของผู้มีอาวุโสตามลำดับชั้น ทำให้นักเรียนนายร้อย จปร. เคยชินกับการยอมรับอำนาจ (Acceptance of authority) และไม่เคยแสดงความคิดเห็นใด ๆ ทำให้เขาเคยชินกับทัศนคติทางการเมืองที่เป็นเผด็จการ

ดังนั้น ในการที่จะกระตุ้นให้นักเรียนนายร้อย จปร. เกิดความสนใจทางการเมือง และเกิดการเรียนรู้ทางการเมืองอย่างถูกต้องนั้น จะต้องใช้เวลานานมาก โดยจะต้องปรับปรุงระบบการศึกษาเสียใหม่ และจัดให้มีกิจกรรมทางการศึกษา เช่น จัดอภิปราย หรือให้นักเรียนนายร้อย จปร. แสดงความคิดเห็นทางการเมืองในชั้นเรียนบ่อย ๆ ครั้ง หรือฝึกให้กระทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อช่วยกระตุ้นให้นักเรียนนายร้อย จปร. ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอยู่เสมอ จะทำให้เขาเคยชินกับการแสดงออกทางการเมือง และเกิดความสนใจทางการเมืองและอยากที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองต่อไป

นอกจากการปรับปรุงระบบการสอนในโรงเรียนแล้ว ยังจะต้องสร้างการเรียนรู้ทางการเมืองในสถาบันต่าง ๆ ทั่วๆ ไป เช่น ในครอบครัว ในระบบราชการและในสถาบันการศึกษา ระดับสูง ก็จำเป็นจะต้องสร้างทัศนคติทางการเมืองให้กับสมาชิกในสังคมให้สอดคล้องกับหลักการของประชาธิปไตยด้วย จึงจะช่วยทำให้การพัฒนาการเมืองไทยในระบบประชาธิปไตยดำเนินไปได้อย่างค้ำประกัน

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ จะทำให้เราทราบถึง ทัศนคติทางการเมืองอุดมการณ์ทางการเมือง และค่านิยมทางการเมืองของนักเรียนนายร้อย จปร. ว่ามีอย่างไร เป็นไปในทางที่สนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทางการเมืองหรือไม่ เมื่อเราทราบสาเหตุที่เป็นอุปสรรคนั้นแล้วจะค้นหาทางแก้ไข และเปลี่ยนแปลงทัศนคติทางการเมืองในทางที่ถูกต้องแก่นักเรียนนายร้อย จปร. ต่อไป เพราะถ้าหากนักเรียนนายร้อย จปร. มีทัศนคติทางการเมืองถูกต้องแล้วเมื่อเขาสำเร็จการศึกษาออกมารับราชการเป็นนายทหาร หรืออาจจะกลายเป็นผู้นำทางทหารต่อไปในอนาคตนั้น จะได้มีพื้นฐานความรู้ทางการเมืองและความคิดเห็นทางการเมืองในทางที่ถูกต้อง เสียก่อน

จากถาวรรูปไควา ทศนคติทางการเมืองของบุคคลนั้นมีอิทธิพลมาจากขบวนการเรียนรู้ทางการเมือง ในการที่จะพิสูจน์เรื่องนี้อยู่เขียนโดยสร้างเครื่องวัดที่อาศัยจากการสังเกต เพื่อที่จะวัดทศนคติทางการเมืองในกลุ่มของนักเรียนนายร้อย จปร. และต้องการจะแสดงให้เห็นว่า เครื่องวัดนี้จะแสดงความสัมพันธ์ในเรื่องของการเรียนรู้ทางการเมืองภายในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ซึ่งประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าจะทำให้เห็นว่า ชนชั้นนำทางการเมืองในอนาคต ผู้ซึ่งจะไปประกอบครองอำนาจทางการเมืองนั้น จะต้องมาจากกลุ่มนักเรียนนายร้อย จปร. เท่านั้น

ผู้เขียนได้ตั้งสมมุติฐานเพื่อการวิเคราะห์ถึงทศนคติทางการเมือง และการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายร้อย จปร. เอาไว้ ๓ ประการ และได้ทำการวิเคราะห์โดยอาศัยตารางเป็นเครื่องประกอบให้เห็นชัดเจน พร้อมทั้งได้เสนอแนะความคิดเห็นของผู้เขียนไว้ในการวิเคราะห์ข้างต้น ทั้งนี้เพื่อที่จะเป็นแนวทางปรับปรุงความคิดเห็นและทศนคติทางการเมืองของนักเรียนนายร้อย จปร. ใ้ถูกต้องต่อไป สมมุติฐานที่ตั้งขึ้นนี้จะเกี่ยวพันกับวัฒนธรรมทางการเมืองซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ทางการเมืองนั่นเอง

ในสมมุติฐานที่ ๑ ผู้เขียนได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า การเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายร้อย จปร. นั้น จะก่อให้เกิดทศนคติทางการเมืองที่เป็นเผด็จการ ซึ่งผลจากการวิจัยปรากฏว่า การเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายร้อย จปร. นั้น จะไม่เกิดทศนคติทางการเมืองที่เป็นเผด็จการแต่เพียงอย่างเดียว แต่จะเกิดทศนคติทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยด้วย ทั้งนี้เพราะประเทศเราเป็นประเทศกำลังพัฒนาและกำลังจะเปลี่ยนแปลงไปสู่การปกครองแบบประชาธิปไตย จึงทำให้มีการยอมรับเอาความคิด ทศนคติทางการเมือง และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบเก่า และแบบใหม่มาผสมกัน ในค่านการศึกษานั้น จะเห็นได้ว่ามีอิทธิพลทำให้นักเรียนนายร้อย จปร. มีความสนใจทางการเมือง แต่ขณะเดียวกัน นักเรียนนายร้อย จปร. ก็เคยชินกับการเรียนรู้ทางการเมืองแบบเก่าที่ว่า ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น และยอมรับอำนาจของผู้อาวุโส แต่ขณะเดียวกัน นักเรียนนายร้อย จปร. ก็ยอมรับเอาทศนคติแบบตะวันตกที่เป็นประชาธิปไตย คือ เน้นให้มีการแสดงความคิดเห็นมาใช้ ทำให้เขามีทศนคติทางการเมืองปนกันทั้งเผด็จการและประชาธิปไตย

ในสมมุติฐานที่ ๒ ผู้เขียนคิดว่า นักเรียนนายร้อย จปร. ที่เรียนอยู่ชั้นสูงกว่า
จะมีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นเผด็จการมากกว่าผู้เรียนอยู่ชั้นต่ำกว่า แต่ผลการวิจัยพบว่า
นักเรียนนายร้อย จปร. มีความเป็นเผด็จการเหมือนกันหมดไม่ว่าจะเป็นนักเรียนนายร้อย จปร.
ที่อยู่ชั้นสูง หรือนักเรียนนายร้อย จปร. ที่อยู่ชั้นต่ำก็ตาม แสดงว่าชนการศึกษาของนักเรียน
นายร้อย จปร. ไม่ได้เพิ่มระดับของทัศนคติที่เป็นเผด็จการเลย

ในสมมุติฐานที่ ๓ ผู้เขียนตั้งไว้ว่า นักเรียนนายร้อย จปร. ที่มีคตินิยมประชาธิปไตย
จะมีทัศนคติทางการเมืองเป็นเผด็จการมากกว่านักเรียนนายร้อย จปร. ที่มีคตินิยมอาชัพอน
แต่ผลการวิจัยปรากฏว่า อาชีพของบิดาไม่ได้มีส่วนสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองเลย นักเรียน
นายร้อย จปร. ที่มีคตินิยมประชาธิปไตยไม่ได้มีทัศนคติเป็นเผด็จการมากกว่านักเรียนนายร้อย
จปร. ที่มีคตินิยมอาชัพอน เป็นต้น

ผลจากการศึกษาวิจัยชี้ให้เห็นแล้วว่า นักเรียนนายร้อย จปร. จะมีวัฒนธรรมทางการเมือง
เมืองที่เป็นประชาธิปไตย ถ้าชนวนการเรียนรู้ทางการเมืองอบรมให้เขามีคตินิยม และทัศนคติ
ทางการเมืองที่เกี่ยวของกับประชาธิปไตย ซึ่งชนวนการนี้จะเกี่ยวพันกับระบบการศึกษาในโรงเรียน
นายร้อยพระจุลจอมเกล้า ดังนั้น ทัศนคติทางการเมืองหรือวัฒนธรรมทางการเมืองจึงมีอิทธิพล
ต่อพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล และความหวังที่จะเกิดทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
ก็ขึ้นอยู่กับชนวนการเรียนรู้ทางการเมือง ซึ่งจะอบรมนักเรียนนายร้อย จปร. ให้มีวัฒนธรรม
ทางการเมืองและมีพฤติกรรมทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยนั่นเอง

ดังนั้น ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จึงทำให้เราทราบถึงทัศนคติทางการเมืองและอุดมการ
ทางการเมืองของนักเรียนนายร้อย จปร. ว่ามีอย่างไร และจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทาง
การเมืองในระบอบประชาธิปไตยแค่ไหน ทำให้ได้ประโยชน์ในการเสนอแนะทางแก้ไขทัศนคติ
ทางการเมือง และอุดมการทางการเมืองที่ผิด ๆ แบบเก่าเสียใหม่ โดยพื้นฐานความคิดทาง
การเมืองในทางที่ถูกต้องให้กับนักเรียนนายร้อย จปร. เสียก่อน เพราะเมื่อเขาจบการศึกษา

ไปแล้ว และออกบริหารการเป็นนายทหาร จะได้มีทัศนคติทางการเมืองที่ถูกตอ้งต่อไป จะทำให้การเมืองไทยเกิดการพัฒนาอย่างแน่นอน นอกจากนั้นยังจะทำให้นักเรียนนายร้อย จปร. มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่ถูกตอ้ง ว่า ทหารไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมือง หรือเข้าไปยึดอำนาจทางการเมืองแบบแตก่อน แต่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติทางการเมืองในทางที่ถูกตอ้งแทน